

Motion till riksdagen 2021/22:2114

av **Lars Adaktusson (KD)**

Public service-lyft för mer kvalitetsjournalistik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmana regeringen att i samråd med mediebranschens företrädare och organisationer ta initiativ till ett public service-lyft, genom inrättandet av en offentlig fond för kvalitetsjournalistik, i syfte att stimulera konkurrens, öka kvaliteten och erbjuda ett mer varierat utbud, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Utvecklingen på medieområdet går just nu mycket snabbt. Nya nätplattformar och sociala medier utvecklas i rask takt samtidigt som långt ifrån alla medieföretag och redaktioner kan hitta fungerande modeller för finansiering av journalistik. Medieutveckling och tillkommande tekniska möjligheter ska i grunden välkomnas, samtidigt är det uppenbart att den nya tidens affärsmodeller på medieområdet inte i tillräcklig utsträckning ger utrymme för det som brukar kallas kvalitetsjournalistik.

I begreppets definition inkluderas oftast kvalificerad samhällsjournalistik, maktgranskande och ansvarsutkrävande publicistik samt nyhetsrapportering med bredd och djup i såväl omfång som omvärldsbevakning. Kvalitetsjournalistik har med andra ord en central betydelse för ökad kunskap hos befolkningen samt i bred bemärkelse som förmedlare av nutidshistoria och folkbildning.

Att denna typ av journalistik i grunden utgör ett samhällsintresse illustreras av det faktum att de svenska public service-bolagen, SVT, SR och UR, varje år tilldelas över åtta miljarder kronor av skattebetalarnas pengar. Det sker därför att kvalitetsjournalistik och maktgranskning är en viktig del av demokratin och den öppna samhällsdebatt som vi i Sverige värnar.

Samtidigt är det uppenbart att viktig och sund konkurrens inte i tillräcklig utsträckning präglar svensk samhällsjournalistik. Inom det största och mest inflytelserika

mediet, den nationella televisionen, är Sveriges Television i viss bemärkelse den enda producenten av kontinuerlig och kvalitativ nyhetsrapportering. Kvalitativ inrikespolitisk bevakning och utrikesrapportering lyser med sin frånvaro i de flesta övriga kanaler och nätsatsningar.

I debatten om svensk television har det emellanåt framhållits att public service som begrepp inte får vara synonymt med SVT. Mot bakgrund av kvalitetsjournalistikens stora betydelse är detta en rimlig utgångspunkt, med fog går det att ifrågasätta om det i vårt avlånga land endast ska finnas ett bolag som ges möjlighet att producera kvalificerad nyhets- och samhällsjournalistik.

I den debatt som nu pågår om public service och dess framtid bör själva begreppet breddas. Public service är mer än ett samhällsägt bolag, det är en kvalitativ publicistisk inriktning som mycket väl kan ledas och utvecklas av företag med privata ägare. Att så faktiskt sker gynnar i förlängningen publiken, samhällsmedborgarna, som genom ökad konkurrens får del av ett större och mer kvalitativt utbud.

Mot bakgrund av detta bör regeringen, i samråd med mediebranschens företrädare och intresseorganisationer, ta initiativ till inrättandet av en offentlig fond för kvalitetsjournalistik. Fonden bör fullt ut finansieras via den allmänna medieavgiften, anslaget till de offentliga public service-bolagen minskas med det belopp som årligen överförs till den nya fonden.

Ur fonden för kvalitetsjournalistik ska privata medieföretag, produktionsbolag och enskilda frilansar fortlöpande kunna söka ekonomiskt stöd för såväl långsiktiga programsatsningar som enstaka projekt för exempelvis dokumentärer och undersökande journalistik. Fondens styrelse och ledning, vars uppgift ska vara att pröva inkomna ansökningar och fördela stödet, ska genom lagstiftning vara fullständigt åtskild från riksdag, regering, partier och det politiska systemet i övrigt.

Genom inrättandet av en offentlig fond stärks svensk kvalitetsjournalistik i avvaktan på den omdefiniering och modernisering som behöver ske av de offentliga public service-bolagens uppdrag. Konkurrensen, utbudet och kvaliteten ökar inom det centrala samhällsområde som public service utan tvekan utgör.

Lars Adaktusson (KD)